

Woonbase & betaalbaarheid

Even kennismaken

Wie zijn jullie?

Waarom Woonbase?

BZK al in 2017:

Ontwikkelingen op de woningmarkt vragen om recente en integraal beschikbare cijfers.

Daarom van:

Enquêtes aanvullen met registergegevens

naar:

Registers combineren en aanvullen met enquêtegegevens

Consistente informatie vanuit drie perspectieven

Woningen

Huishoudens

Personen

- ➡ Basisregistratie voor Adressen en Gebouwen (BAG)
- ➡ Basisregistratie Personen (BRP)

Samenwerking BZK en verschillende CBS-teams

Vastgoed en Woningmarkt

Demografie

Leefsituatie, Inkomen en Samenhang

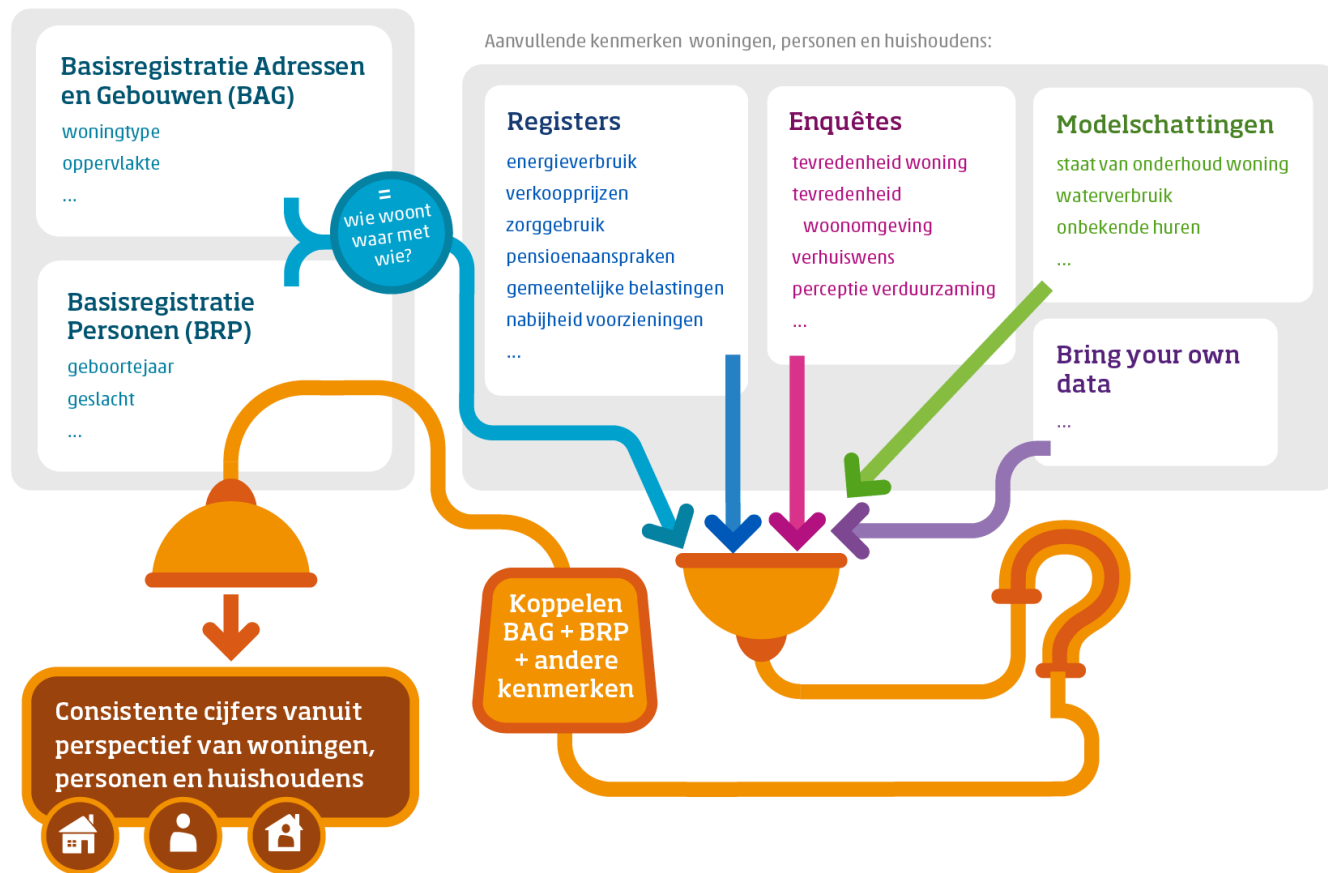
Energie

Methodologie

Dataverzameling

De Woonbase: van verschillende databronnen naar integrale woningmarkt cijfers

Structuur Woonbase

Populatiebestanden

Invalshoek personen met per persoon

- de kenmerken van de persoon
- de kenmerken van de woonruimte waarin de persoon woont
- de kenmerken van het huishouden waartoe de persoon behoort

Invalshoek woonruimten met per woonruimte

- de kenmerken van de woonruimte
- de kenmerken van de personen die de woonruimte bewonen
- de kenmerken van het huishouden dat de woonruimte bewoont

Invalshoek huishoudens met per huishouden

- de kenmerken van het huishouden
- de kenmerken van de woonruimte waarin het huishouden woont
- de kenmerken van de personen die tot het huishouden behoren

Sleutelbestand

Kenmerkenbestanden

Kenmerken per persoon

- ...
- ...
- ...

Kenmerken per woonruimte

- ...
- ...
- ...

Kenmerken per huishouden

- ...
- ...
- ...

ExtraKenmerkenbestanden

Financieel Economische Component

- Welvaartskenmerken voor personen
- Welvaartskenmerken voor woonruimten
- Welvaartskenmerken voor huishoudens
- Huurbedragen voor woonruimten
- Woonlasten voor huishoudens

SSB Component Energie, voor populatie woonruimten 1-1:

- Energieliefering per jaar
- Installaties voor verwarming en zon
- Energielabel
- Indeling profielen aardgaswoingen

Microbestand Monitor Energiearmoede

- Indicatoren energiearmoede voor woningen met één huishouden
- Onderliggende huishoudens- en woningkenmerken (o.a. energetische kwaliteit, WOZ-waarde, huishoudenstype, regio)

Aandachtsgroepen (statushouders, ouderen, arbeidsmigranten, studenten, gedetineerden)

Elk bestand heeft betrekking op één heel kalenderjaar

Voordelen Woonbase

Uitgangspunt: ééncijfer-gedachte

Vergeleken met WoON:

- Actueler
- Keuze tussen populaties
- Inzoomen op kleinere populaties/regio's

Vergeleken met zelf samenstellen obv SSB:

- Kenmerken personen, huishoudens en woningen geïntegreerd
- Veel ruis weggewerkt (oa afstemming definities)
- Makkelijker om transities in beeld te brengen
- Nieuwe variabelen (niet in SSB)
- Scheelt héél véél tijd voor veel (externe) onderzoekers

Financieel Economische Component & nieuw betaalbaarheidsconcept

Financieel Economische Component (FEC)

- Welvaart- en inkomensgegevens
o.a. betaalbudget en aandachtsgroepen t.b.v. woningmarktbeleid
- Vaste woonlasten eigenaren
o.a. hypotheek, ozb, erfpacht, VVE en onderhoud
- Vaste woonlasten huurders
o.a. kale huur en huurtoeslag
- Bijkomende woonlasten
o.a. gemeentelijke heffingen, energie en water
- Overige financieel-economische gegevens
o.a. hypotheekschuld, spaartegoed, verbruik en woonquotes

Betaalbaarheid wonen onderzoeken met FEC

Extra gegevens:

1. Netto woonlasten
2. Betaalbudget: netto inkomsten
3. Woonquote(s): woonlasten/betaalbudget
(vergelijkbaar én optelbaar)

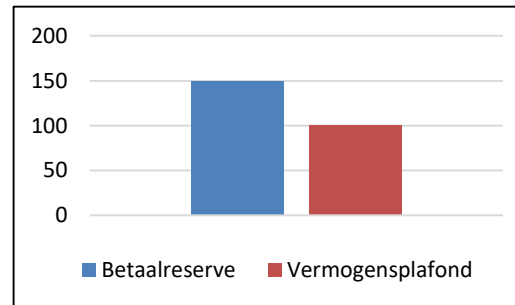
Toepassing: betaalbaarheidsrisico's

- (betaalbudget – woonlasten) *onder grens* (Residu)
- (woonlasten/betaalbudget) *boven grens* (Quote)

Uitdagingen, bv:

(Zeer) Vermogende huishoudens uitsluiten

4. Betaalreserve: bezittingen excl. eigen woning

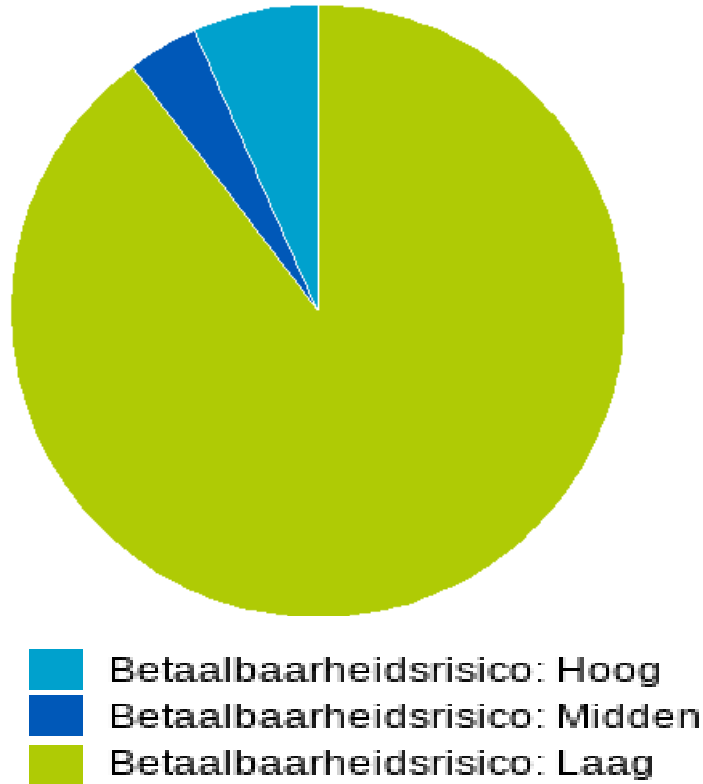

Geen betaalbaarheidsrisico:

weliswaar hoge lasten, maar
ook veel betaalreserve

Eerste vinger oefeningen: operationalisatie

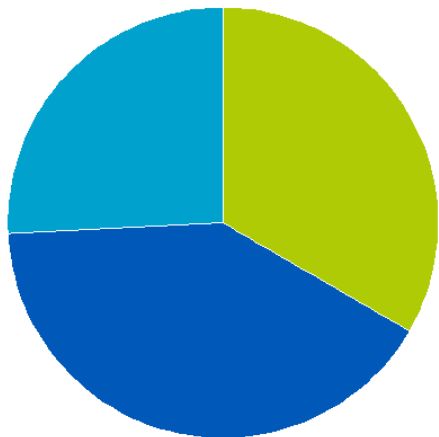

Betaalbaarheidsrisico:

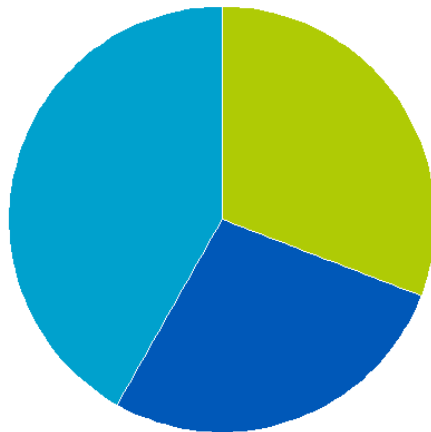
- **Hoog:** woonquote >40% en vermogen lager dan 2 jaar maandlasten
- **Midden:** woonquote >40% en vermogen hoger dan 2 jaar maandlasten
- **Laag:** woonquote $\leq$ 40%

Eerste vinger oefeningen: eigendomstype

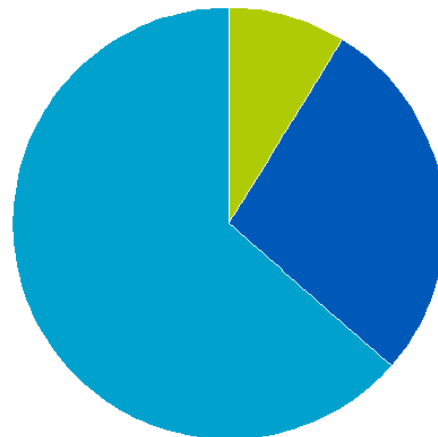
Betaalbaarheidsrisico: Hoog

Betaalbaarheidsrisico: Midden

Betaalbaarheidsrisico: Laag

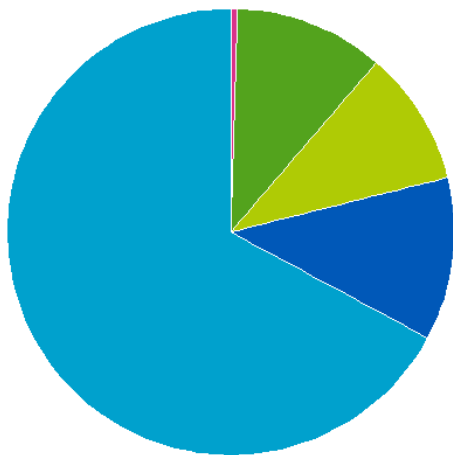

Eigenaar / huurder

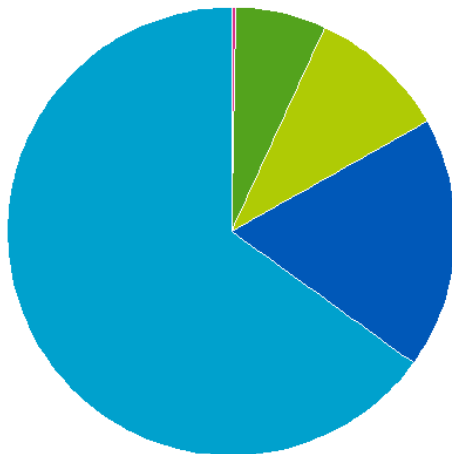
- Eigenaar
- Huurder van een woningcorporatie
- Huurder van een niet-woningcorporatie

Eerste vinger oefeningen: huishoudtype

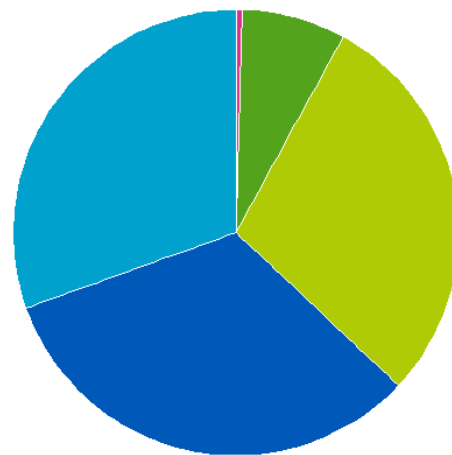
Betaalbaarheidsrisico: Hoog

Betaalbaarheidsrisico: Midden

Betaalbaarheidsrisico: Laag

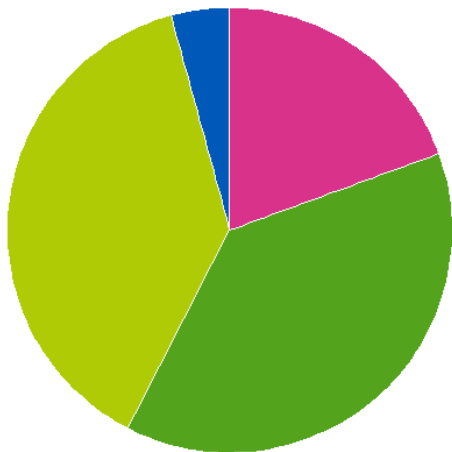

Samenstelling huishouden

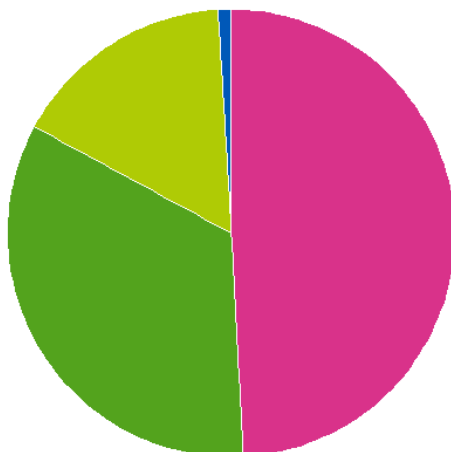
- Eenpersoonshuishouden
- Paar zonder kinderen
- Paar met kind(eren)
- Eenouderhuishouden
- Overig

Eerste vinger oefeningen: leeftijd

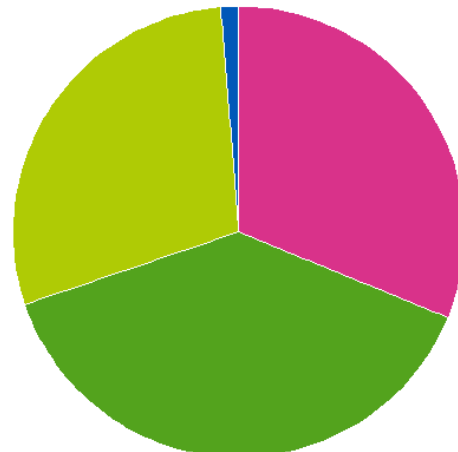
Betaalbaarheidsrisico: Hoog

Betaalbaarheidsrisico: Midden

Betaalbaarheidsrisico: Laag

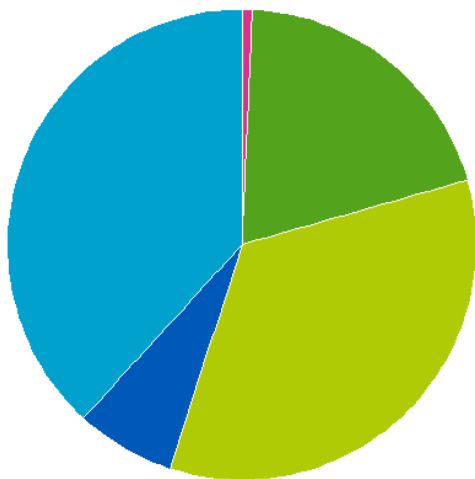
Leeftijd referentiepersoon

- Tot 18 jaar
- 18 tot 25 jaar
- 25 tot 45 jaar
- 45 tot 65 jaar
- 65 jaar of ouder

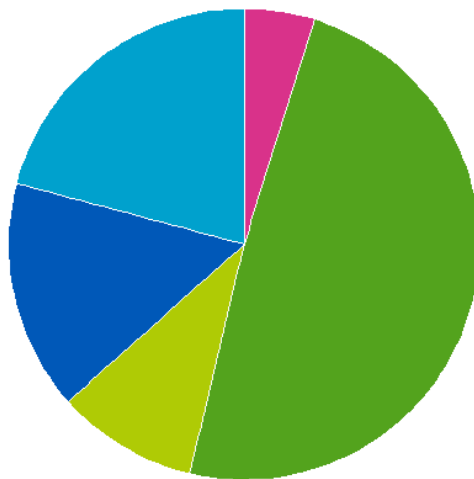

Eerste vinger oefeningen: inkomensbron

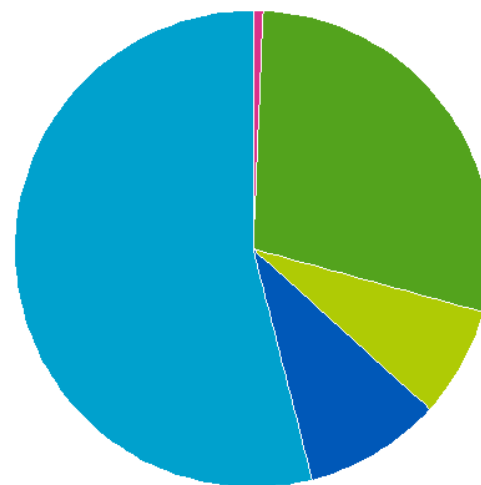
Betaalbaarheidsrisico: Hoog

Betaalbaarheidsrisico: Midden

Betaalbaarheidsrisico: Laag

Belangrijkste inkomensbron

- Werknemer
- Zelfstandige
- Uitkering
- Gepensioneerde
- Overig

Toepassing: Monitor Energiearmoede

Toepassing: Monitor Energiearmoede (MEA)

- Op verzoek van EZK (EU)
- Voortbouwend op TNO-studie ([TNO brengt energiearmoede gedetailleerd in kaart | TNO](#))
- Uitgangspunt: Woonbase, incl. energiebestand woningen en FEC voor betaalbudget
- Levert eigen microdataset voor RA (= Woonbase Extra Kenmerken Bestand voor entiteit Huishoudens)

Populatie

Particuliere huishoudens in woningen begin jaar T, m.u.v.

- Institutionele huishoudens
  - HH in verblijfsobject zonder woonfunctie
  - Studenten
  - Woningdelers
  - HH zonder bekend inkomen
  - Woningen met onbekend energieverbruik
-
- Technisch gaat de MEA 2021 (T) uit van huishoudens 31-12-2020 (T-1) omdat daarvoor de voorlopige inkomens voor jaar T bekend voor zijn

Indicatoren

Betaalbaarheidsindicatoren o.b.v. inkomen en energiekosten:

1. HEq: Hoge Energiequote
2. LIHE: Laag Inkomen, Hoge Energiekosten

+ LaRI: Laag Residueel Inkomen (na aftrek kosten)

Betaalbaarheidsindicatoren o.b.v. inkomen en woningkwaliteit:

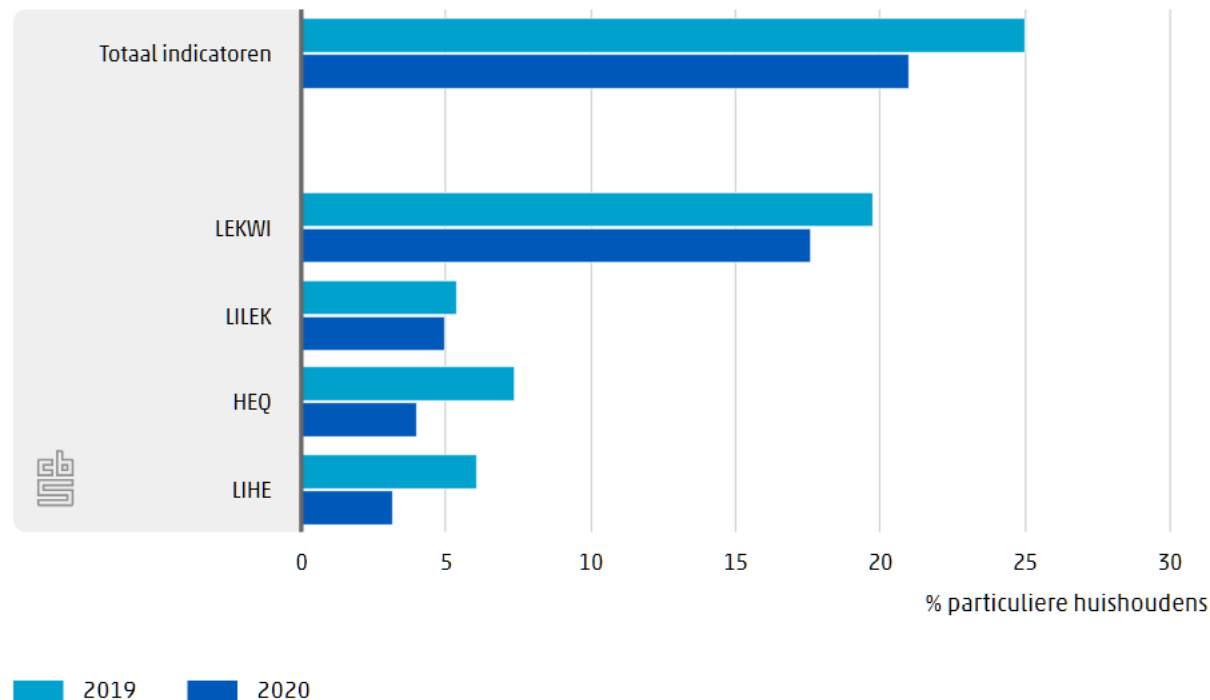
3. LILEK: Laag Inkomen, Lage Energetische Kwaliteit

Handelingsperspectief voor investeren:

4. LEKWI: Lage Energetische Kwaliteit, Weinig Investeringsmogelijkheden

Indicatoren, illustratie

3.1 Huishoudens met een vorm van energiearmoede

In dit onderzoek zijn 7 miljoen huishoudens meegenomen, ongeveer 1 miljoen huishoudens zijn uitgesloten door een gebrek aan (bruikbare) data.

Producten

- Tabellen: [Monitor Energiearmoede 2020 | CBS](#)
[Monitor Energiearmoede 2021 | CBS](#)
- Publicatie CBS: [Monitor Energiearmoede in Nederland, 2019 en 2020 | CBS](#)
- Microdata: [Energiearmoede | CBS](#)
- Nowcasting TNO: [Energiearmoede voorkomen | TNO](#)
[CBS en TNO brengen energiearmoede huishoudens in kaart | CBS](#)
(& presentatie vanmiddag 14:45)

Beschikbare bestanden Woonbase

Opgeleverd

Woonbase 2015 t/m 2022 beschikbaar en per jaar:

- 1 sleutelbestand (hele jaar);
- 3 kenmerkenbestanden (1 januari en 31 december);
- 3 populatiebestanden (1 januari en 31 december);

Extra kenmerkenbestanden per jaar (nog niet alle jaren):

- 5x Financieel Economische Component;
- Monitor Energiearmoede;
- SSB-component Energie;
- Energielabeldata;

Binnenkort

In Q1/2-24 wordt Woonbase uitgebreid met:

- Uitgebreider SSB-component Energie (t/m 2022)
- Vernieuwd databestand energielabels

Daarnaast volgen in 2024 veel nieuwe tabellen via ASD en Statline op basis van de Woonbase.

Meer informatie

[Woonbase: Woononderzoek op basis van integrale gegevensbronnen \(cbs.nl\)](#)

[Maatwerk-microdatabestanden Woonbase | CBS](#)

ExtraKenmerkenbestand Energie = vernieuwde SSB-component Energie

- Woningvoorraad 1-1; levering over heel jaar
- Aardgas- en elektriciteitslevering & 'kwaliteit/bron'
- Teruglevering elektriciteit (waarneming vanaf 2021)
- Schatting verbruik warmte (modelschatting)
- Zonnestroominstallatie op adres & vermogen
- Hoofdverwarmingstype (1-1 &) 31-12
- Geregistreerd energielabel (apart bestand met maatregelen)

